

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2010

tijdvak 2

maatschappijleer 2 CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-09.0313, 31 maart 2009, zie www.examenblad.nl).

Deze regeling blijft ook na het aantreden van het College voor Examens van kracht.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de *Regeling beoordeling centraal examen* van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
  - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
  - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
  - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 65 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Politiek en beleid

---

1 maximumscore 1

3 en 4

Opmerking

Alleen 1 punt toekennen als beide antwoorden juist zijn.

2 A

3 maximumscore 2

- Kenmerk 1 van een pressiegroep: een pressiegroep streeft bepaalde belangen na.

Greenpeace voldoet daaraan omdat Greenpeace streeft naar het in standhouden van de vissoorten / behoud van de natuur

1

- Kenmerk 2 van een pressiegroep: een pressiegroep oefent druk uit op politieke besluitvorming.

Greenpeace voldoet daaraan omdat Greenpeace door middel van een actie 'stenen dumpen' in de zee probeert te bereiken dat de politiek werkelijk maatregelen neemt om het vissen te verhinderen

1

4 A

5 maximumscore 1

CDA, ChristenUnie en SGP

Opmerking

Alleen 1 punt toekennen als alle drie de partijen genoemd worden.

6 maximumscore 1

Juiste antwoorden zijn (één van de volgende):

- vrijheid van meningsuiting
- persvrijheid

7 B

8 D

9 C

10 A

11 D

Vraag	Antwoord	Scores
12	C	
13	maximumscore 1 de rechts-extremistische stroming	
14	B	
15	B	
16	maximumscore 1 3 en 4	
	<i>Opmerking</i> <i>Alleen 1 punt toekennen als beide antwoorden juist zijn.</i>	
17	D	
18	C	

Criminaliteit en rechtsstaat

- 19 **maximumscore 2**
- Gericht op preventie omdat de registratie van verdachten en veroordeelden een afschrikwekkend effect kan hebben op anderen. / het moet voorkomen dat anderen zich schuldig maken aan overvallen in winkels 1
  - Gericht op repressie omdat het hier gaat om een aanpak van justitie en politie om daders van zware delicten (overvallen) op te pakken en veroordeeld te krijgen 1
- 20 E
- 21 D
- 22 **maximumscore 1**
1 en 5
- Opmerking*
Alleen 1 punt toekennen als beide antwoorden juist zijn.
- 23 **maximumscore 1**
2, 3 en 5
- Opmerking*
Alleen 1 punt toekennen als alle drie de antwoorden juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
24	C	
25	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • TBS • reden (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – De man is ontoerekeningsvatbaar. – De man heeft een psychische afwijking. – De man is een gevaar voor de samenleving. 	<p>1</p> <p>1</p>
26	B	
27	C	
28	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Een materieel gevolg is (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – kosten voor ziekenhuis worden betaald door verzekeringsmaatschappijen – financiële schade voor de overheid (inzet politie) – geen of verminderde inkomsten van horeca en bedrijven in Apeldoorn – in de toekomst zal meer geld worden besteed aan beveiliging • Een immaterieel gevolg is (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – mensen hebben emotionele/geestelijke schade opgelopen – grote morele verontwaardiging – toename van gevoelens van onveiligheid – discussie over de wijze waarop Koninginnedag in de toekomst gehouden moet worden 	<p>1</p> <p>1</p>
29	maximumscore 1	
	<p>Criminaliteit als een plaatsgebonden begrip.</p> <p>Verklaring:</p> <p>Het drinken van alcohol is in Malesië wettelijk verboden/strafbaar. In ons land en in veel andere (westerse) landen is dit een geaccepteerd/normaal verschijnsel.</p> <p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Alleen 1 punt toekennen als begrip en verklaring juist zijn.</i></p>	
30	D	
31	maximumscore 1	
	<p>Juiste antwoorden zijn (één van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – er is scheiding der machten – Trias Politica – de rechterlijke macht is onafhankelijk 	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

32 D

33 **maximumscore 2**

Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

- werkloosheid / armoede / slechte leefomstandigheden
- gebrek aan maatschappelijke binding / geen vaste baan / geen relatie
- invloed van verkeerde vrienden
- Er is sprake van normloosheid.
- Er is sprake van groepsgedrag.
- Er is sprake van verveling.

per juist antwoord

1

Analyse maatschappelijk vraagstuk: Nederlanders worden te dik

---

34 **maximumscore 2**

- Een voorbeeld/citaat van kenmerk 1 is:
gezondheid / veel en vet eten is in strijd met de waarde gezondheid 1
- Een voorbeeld/citaat van kenmerk 2 is:
verschillende maatschappelijke organisaties (NIGZ, VNG, Voedingscentrum) komen met plannen om overgewicht te bestrijden, bijvoorbeeld ouders ontmoedigen om hun kinderen met de auto naar school te brengen (tekst 2, regels 6-11) / "Een belangrijke rol is weggelegd voor gemeenten ..." (tekst 2, regels 14-15) 1

35 D

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

36 maximumscore 3

- Aspect 1 (politiek-juridisch) (één van de volgende): 1
  - “Minister Hoogervorst wil extra belasting heffen op vet eten.” (tekst 3, regels 1-2)
  - De minister van Volksgezondheid komt met wettelijke maatregelen om vetzucht en overgewicht te bestrijden. (tekst 3, regels 2-4)
  - “Het Europees Parlement roept de Europese Commissie op om met maatregelen te komen.” (tekst 4, regels 1-2)
- Aspect 2 (sociaal-economisch) (één van de volgende): 1
  - “Mensen met overgewicht drukken zwaar op de zorgbegroting.” (tekst 3, regels 13-14)
  - Ongezonde producten als patat, chips duurder maken. (tekst 3, regels 2-3 of regels 9-11)
  - De stijgende ziektekosten door overgewicht van mensen is een last voor overheid/de samenleving. (tekst 3, regels 13-16)
  - Het vraagstuk van overgewicht raakt de belangen van burgers, consumenten, mensen met overgewicht, organisaties en de overheid (tekst 3)
- Aspect 3 (veranderings- of vergelijkend) (één van de volgende): 1
  - “Het aantal personen in de EU dat aan overgewicht lijdt, is de afgelopen dertig jaar spectaculair gestegen.” (tekst 4, regels 8-9)
  - “Het groeitempo van het verschijnsel is hetzelfde als in de Verenigde Staten aan het begin van de jaren negentig.” (tekst 4, regels 9-10)

37 B

38 C

39 D

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

40 maximumscore 4

- Een belang van voedingsfabrikanten is (één van de volgende): 1
  - winst maken
  - omzet verhogen
- Een machtsmiddel van voedingsfabrikanten is (één van de volgende): 1
  - lobbyen
  - dreigen met ontslag van werknemers
- Een belang van ouders en kinderen is (één van de volgende): 1
  - geen overgewicht
  - gezond blijven
  - eetgenot
- Een machtsmiddel van ouders en kinderen is (één van de volgende): 1
  - organisaties financieel steunen
  - via acties de overheid vragen om maatregelen te nemen
  - boycot
  - juridische procedures

41 maximumscore 4

- Fase 1 1
- omdat in tekst 2 staat dat maatschappelijke organisaties maatregelen willen om vetzucht tegen te gaan. Dit zijn duidelijk wensen 1
- Fase 2 1
- omdat (één van de volgende): 1
  - in tekst 3 en 6 staat dat de minister met verschillende voorstellen komt om vetzucht aan te pakken.
  - er sprake is van overleg met de Kamer en organisaties als de voedingsfabrikanten.
  - de politiek na afweging met oplossingen komt.
  - definitieve besluiten nog niet zijn genomen.

Opmerking

Alleen een punt toekennen aan een juiste uitleg indien de fase ook goed is.

42 maximumscore 3

- Functie 2, omdat de tekst informatie geeft over de gevaren van overgewicht 1
- Functie 3, omdat de spotjes ouders oproepen om hun gedrag of gewoonten te veranderen 1
- Functie 4, omdat mensen aan het denken worden gezet door deze campagne 1

Opmerking

Alleen een punt toekennen indien functie en uitleg beiden juist zijn.

43 B

Vraag	Antwoord	Scores
44	D	
45	<p>maximumscore 1</p> <p>Tekst 9, omdat (één van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – in tekst 9 de mening van de heer Krosse staat. – het een ingezonden stuk in de krant is. <p><i>Opmerking</i> <i>Alleen 1 punt toekennen indien tekst en reden juist zijn.</i></p>	
46	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • in tekst 8 • in tekst 9 (zie regels 23-24) 	<p>1</p> <p>1</p>
47	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Argument Schippers (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – Mensen moeten niet door de overheid betutteld worden maar moeten zelf de juiste keuzes kunnen maken. / Om goede keuzes te maken, kan de overheid wel zorgen voor goede informatie over gezond leven. – Mensen zijn zelf verantwoordelijk voor hun leven en gezondheid: als ze graag vet en veel eten en daardoor ziektes krijgen of eerder dood gaan is dat hun eigen schuld. • Argument Krosse (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – Steeds meer mensen moeten medische verzorging en behandeling krijgen vanwege overgewicht en dat kost de maatschappij veel geld. De overheid moet daarom regels stellen en maatregelen nemen zodat de mensen gezonder gaan eten. – De overheid moet er voor zorgen dat juist de zwakkeren in de maatschappij (de mensen met de laagste inkomens) meer beschermd worden. Juist zij hebben vaak een slechte gezondheid. 	<p>1</p> <p>1</p>

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 25 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

afbeelding 1	www.amsterdam.nl
tekst 1	home.pi.net
tekst 2	Schuttevaer (blad voor de scheepvaart) van 29 augustus 2009
tekst 3	Brabants Dagblad van 21 augustus 2004
tekst 4	De Telegraaf van 16 november 2004
tekst 5	www.cnvinternationaal.nl van 18 maart 2009
tekst 6	de Volkskrant van 24 februari 2007
tekst 7	www.ombudsman.nl , website van de Nationale Ombudsman
tekst 8	Metro van 18 december 2006
tekst 9	weblog.tumba.nl van 8 september 2009
tekst 10	www.regering.nl van maart 2004
tekst 12	www.skepp.be van september 2008
tekst 13	www.partijvoordedieren.nl
tekst 14	Het Parool van 8 januari 2009
tekst 15	Het Algemeen Dagblad van 5 januari 2009
tekst 16	de Volkskrant van 26 maart 2008
afbeelding 2	Paul Kusters, www.toosenhenk.nl
tekst 17	de Volkskrant van 19 februari 2009
tekst 18	de Volkskrant van 3 december 2008
tekst 19	De Twentsche Courant Tubantia van 24 mei 2008
tekst 20	www.elsevier.nl van 24 augustus 2009
tekst 21	www.nieuws.nl van 21 april 2008
tekst 22	de Volkskrant van 26 januari 2009
tekst 23	www.elsevier.nl van 22 november 2004
tekst 24	Brabants Dagblad van 19 november 2005
bijlage	
tekst 1	de Volkskrant van 2 september 2004
tekst 2	Eindhovens Dagblad van 11 maart 2005
tekst 3	Eindhovens Dagblad van 14 maart 2005
tekst 4	www.europarl.europa.eu van maart 2007
tekst 5	Trouw van 10 november 2006
tekst 6	Brabants Dagblad van 31 maart 2005
afbeelding 1	www.sire.nl
afbeelding 2	www.sire.nl
tekst 7	www.sire.nl , 2005
tekst 8	Nationaal Kompas Volksgezondheid 2005
tekst 9	Brabants Dagblad van 17 maart 2005